

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ

με τον Αλέξανδρο Παντελιά από τα «Κίτρινα Ποδήλατα»

ΣΥΖΗΤΩΝΤΑΣ

με τον **Αλέξανδρο Παντελιά**από τα **«Κίτρινα Ποδήλατα»**

Συνέντευξη:

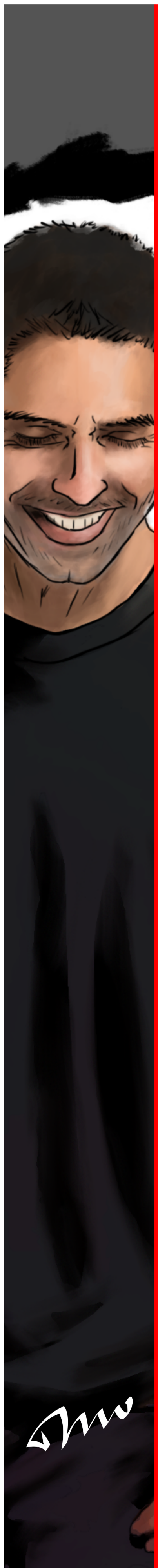
**Θαλασιά
Αντωνοπούλου**

Θ.Α: Ας ξεκινήσουμε συζητώντας για μια ιδιότητά σου που ίσως δεν είναι τόσο γνωστή: Είσαι και δάσκαλος μουσικής...

Α.Π.: Η διαδικασία της διδασκαλίας και της μάθησης με τρελαίνει! Με το εκπαιδευτικό κομμάτι έχουμε ασχοληθεί και οι δύο: ο αδερφός μου με τα μαθηματικά και εγώ με τη μουσική. Η δική μου ανησυχία είναι το πώς ο μαθητής όχι μόνο θα κατακτήσει το παίξιμο, τις ονομασίες και τις ορολογίες αλλά, κυρίως, το πώς θα του δώσω, όσο πιο ολοκληρωμένα μπορώ, όλη την αίσθηση του τι σημαίνει να παίζω μουσική: Πώς είναι να συνεργάζομαι με ένα φίλο μου, πώς παρουσιάζω ένα μουσικό κομμάτι, πώς είμαι δημιουργικός; Ο δρόμος της μάθησης είναι αμφίδρομος γιατί μαθαίνεις κι εσύ από τους μαθητές σου, σου μεταφέρουν τον παλμό της εποχής και αισθάνεσαι όλο και πιο νέος κάθε μέρα. Το να διδάσκω και να μαθαίνω κι εγώ από τα παιδιά είναι ένα ταξίδι που δε θα ήθελα ποτέ να σταματήσω.

Θ.Α.: Έχεις μαθητές που σκέφτονται να ακολουθήσουν επαγγελματικά το δρόμο της μουσικής;

Α.Π.: Ναι. Βέβαια, αυτό έρχεται στην πορεία... Σε μικρή ηλικία εκείνο που κοιτάς είναι τα παιδιά να απολαύσουν τη διαδρομή, να είναι δημιουργικά και να αισθάνονται όμορφα με τη μουσική. Στις πιο μεγάλες ηλικίες, βλέπεις ότι κάποιιοι το συνειδητοποιούν και αποφασίζουν να ασχοληθούν επαγγελματικά με τη μουσική. Εκεί, ένας δάσκαλος θα πρέπει μέσα από όλη αυτή τη διαδικασία της μουσικής ενηλικίωσης, να τους έχει εφοδιάσει με τέτοιες βάσεις ώστε να μπορούν να ασχοληθούν και επαγγελματικά.

Θ.Α.: Δεδομένου το ότι υπάρχει εργασιακή επισφάλεια στο χώρο, σε ρωτάνε για το αν είναι σωστή επιλογή να γίνουν μουσικοί;

Α.Π.: Ναι. Αυτή η ερώτηση έχει γίνει πολλές φορές και νομίζω ότι δεν πρέπει να πάρει θέση κανένας δάσκαλος. Θεωρώ ότι η μουσική - και γενικά οι εργασίες που έχουν να κάνουν με την τέχνη - είναι διαδικασίες που σε διαλέγουν και αφιερώνεσαι. Την ερώτηση αυτή, λοιπόν, την έχουν ήδη απαντήσει οι ίδιοι οι σπουδαστές: έχουν αποφασίσει να ακολουθήσουν τη μουσική και ζητάνε από τον δάσκαλο την επιβεβαίωση.

Θ.Α.: Δεν έχεις συναντήσει όμως και κάποιον νέο που τον πιέζει ο κοινωνικός ή οικογενειακός περίγυρος να μην διαλέξει τη μουσική ως επάγγελμα;

Α.Π.: Ισχύει αυτό που λες. Όμως και πάλι, ο ίδιος ή η ίδια πρέπει να βρει λύσεις προκειμένου να ασχοληθεί. Έχω το παράδειγμα μιας μαθήτριας που, αψηφώντας την οικονομική και οικογενειακή πίεση, είναι ήδη μία πάρα πολύ καλή μουσικός. Ίσως βέβαια οι δυσκολίες της ζωής να τραβούσαν πίσω κάποιον άλλον, όμως η συγκεκριμένη είχε τόσο μεγάλη θέληση που δεν βρήκε κανένα εμπόδιο.

Θ.Α.: Στην περίπτωση τη δική σου και του αδερφού σου, πώς καταλάβατε ότι σας «διάλεξε η μουσική»;

Α.Π.: Εμείς ήμασταν τυχεροί λόγω των γονιών μας οι οποίοι θεωρούσαν πολύ βασικό μέρος της εκπαίδευσής μας την ενασχόληση με τη μουσική. Δεν το διαπραγματεύονταν! Το ωδείο ήταν απαραίτητο και μάλιστα σε οικονομικά δύσκολες εποχές. Τώρα, που μεγαλώσαμε, μπορούμε να καταλάβουμε τις δυσκολίες που πέρασαν οι δικοί μας αλλά και το πόσο μας έχει ευεργετήσει αυτή η θέλησή τους να μας δώσουν πολλά ερεθίσματα.

Θ.Α.: Οι ίδιοι είχαν σχέση με τη μουσική;

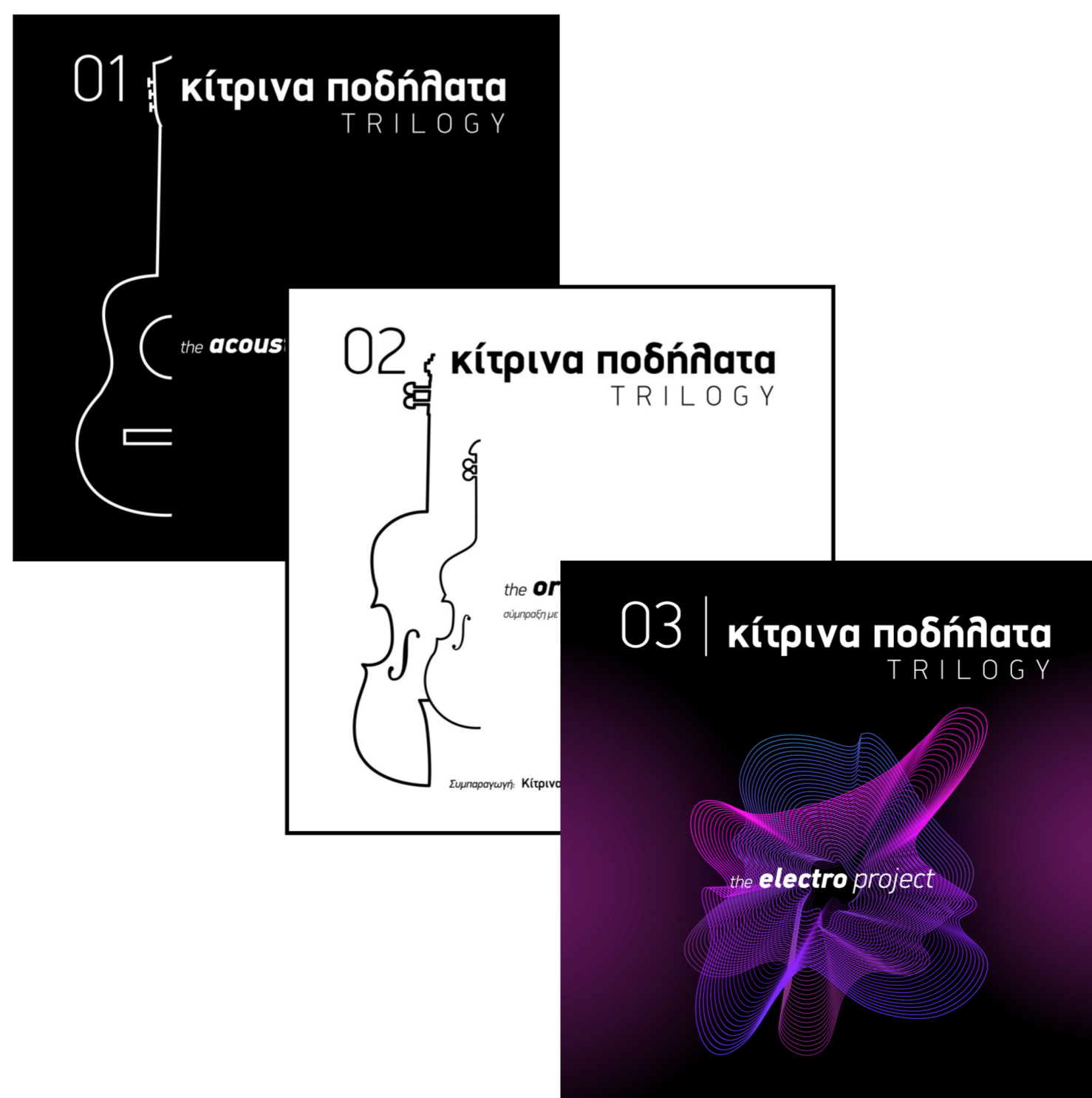
Α.Π.: Όχι, αλλά είχαν μεγάλο καημό να ασχοληθούν με τα καλλιτεχνικά. Της μητέρας μου της άρεσε το τραγούδι και το θέατρο, του πατέρα μου του άρεσε η

ζωγραφική. Είχαν προσπαθήσει να μπουν σε αυτό το χώρο αλλά ήταν δύσκολες εποχές. Ουσιαστικά το μεγάλο τους απωθημένο το έβγαλαν στα παιδιά γιατί κάτι μέσα τους, τους έλεγε ότι η μουσική θα μας κάνει καλό. Το «ευχαριστώ» ήρθε από εμάς ετεροχρονισμένα αφότου καταλάβαμε ότι έχουμε κάτι στα χέρια μας που μας ελευθερώνει και μας δίνει έκφραση. Με τον Γιώργο παίζαμε μουσική από πάρα πολύ μικροί. Πρώτα ξεκίνησε ο Γιώργος κιθάρα και έπειτα εγώ. Για μένα, βλέποντας τον αδερφό, ήταν λίγο πιο εύκολα τα πράγματα. Από μικροί, είχαμε ένα μικρό μουσικό συγκρότημα που παίζαμε τα τραγούδια που μας άρεσαν. Ήμασταν πολύ τυχεροί γιατί μέσα από τα ωδεία και τους δασκάλους μας, γνωρίσαμε τη μουσική σε μεγάλο φάσμα. Ήρθαμε σε επαφή με τη μουσική των μεγάλων συνθετών και μάθαμε να είμαστε πολύπλευροι, να αντιμετωπίζουμε τη μουσική όχι μονόχωντα αλλά μέσα από πολλές μουσικές «γωνίες». Έτσι, από πολύ νωρίς, καταλάβαμε ότι αυτό είναι που θέλουμε να κάνουμε στη ζωή μας.

Θ.Α.: Το ότι μάθατε να είσαστε πολύπλευροι, όπως είπες, είναι κάτι που αντανακλάται στον τρόπο που παίζετε και δισκογραφείτε. Όπως για παράδειγμα στη μουσική σας Τριλογία...

Α.Π.: Έχουν προσδώσει στο γκρουπ έναν χαρακτήρα «ροκ». Παρ' όλα αυτά, εμείς δεν υπηρετούμε ένα είδος. Εμείς κάνουμε αυτά που μας αρέσουν. Είμαστε, λοιπόν, άνθρωποι που έχουμε συναντήσει την κλασική παιδεία αλλά και την μοντέρνα γνώση και όντως αυτό αντανακλάται σε αυτό που κάνουμε. Υπάρχουν ενορχηστρώσεις που έχουν μέσα τζουρά, ταμπουρά, όμως έχουμε συμπράξει και με συμφωνικές ορχήστρες ή ένας δίσκος είναι όλος με δύο κιθάρες ενώ το τρίτο μέρος της Τριλογίας είναι μόνο ηλεκτρονική μουσική. Όπως είμαστε στην καθημερινή μας ζωή όπου υπάρχουν διαφορετικά συναισθήματα - και οι εξάρσεις και οι υφέσεις - έτσι λειτουργούμε και στη μουσική μας. Για να γίνουν όμως τα παραπάνω, προϋποτίθεται ότι πρέπει να αποκομίζουμε και μία νέα γνώση, γι' αυτό δε σταματάμε να διαβάζουμε και να ακούμε μουσική.

Θ.Α.: Ποιος είναι ο «οδηγός» για να επιλέξετε τον ηλεκτρονικό ήχο ή τον τζουρά; Είναι η φάση όπου θέλετε περισσότερο να πειραματιστείτε ή σας οδηγεί ο στίχος, το περιεχόμενό του;

Α.Π.: Ισχύουν και τα δύο. Υπάρχουν φάσεις, μέσα σε αυτό το ταξίδι της δημιουργικότητας, που θες να πειραματιστείς, όπως για παράδειγμα κάναμε στο *The Electro Project*. Ο πειραματισμός αλλάζει τον τρόπο σκέψης σου, σε κάνει να «ξεκουνηθείς» από τον καλά εδραιωμένο τρόπο να δημιουργείς ή να ενορχηστρώνεις, σου δίνει νέες οπτικές γωνίες. Η άλλη περίπτωση είναι να σε οδηγήσει η πρώτη σου σκέψη, να γεννηθεί, δηλαδή, κάτι μέσα στο μυαλό σου με ένα κουαρτέτο εγχόρδων ή με ένα τζουρά.

Θ.Α.: Αυτό σημαίνει ότι έχεις μία «αποθήκη» υλικού και γνώσεων που σου επιτρέπει να έχεις ένα τέτοιο ευρύ πεδίο...

Α.Π.: Γί' αυτό σου είπα προηγουμένως ότι έχουμε μάθει να ακούμε και να είμαστε πολύ ανοιχτοί. Ας πούμε, μία πολύ ενδιαφέρουσα περίπτωση σύμπραξης που ξεκίνησε πριν τον κορωνοϊό είναι ένα πολύ ωραίο εγχείρημα του Γιάννη Μπελώνη ο οποίος έχει ενορχηστρώσει ρεμπέτικα τραγούδια για μεγάλη συμφωνική ορχήστρα. Ήταν μία πολύ ωραία σπουδή και τον ευχαριστούμε που μας έβαλε σε μία τέτοια διαδικασία, γιατί όταν μελετάς, πλουτίζεις σε ηχοχρώματα, πλουτίζεις σε λεξιλόγιο.

Θ.Α.: Με αφορμή το *The Electro Project* δε μπορώ να μη σε ρωτήσω: πώς βλέπεις την χρήση της τεχνολογίας στη μουσική; Στο χώρο έχει ανοίξει άλλωστε και μεγάλη συζήτηση για τη χρησιμοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης ...

Α.Π.: Στο δημιουργικό κομμάτι, η απάντηση είναι λίγο τετριμμένη: η σωστή χρήση φέρνει και το σωστό αποτέλεσμα. Όμως, στο «δια ταύτα», βλέπω ότι σε πολύ μεγάλο βαθμό, η τεχνολογία προκαλεί διάσπαση προσοχής και επανάπαυση. Κανονικά, πρέπει να χρησιμοποιείται μέχρι το σημείο που θες εσύ να την πας, αλλά νομίζω ότι έχει αρχίσει η τεχνολογία και μας πηγαίνει εκεί που

θέλει αυτή. Έχω συναντήσει στα στούντιο μουσικούς οι οποίοι πάνε να γράψουν και δεν είναι καλά προετοιμασμένοι γιατί σκέφτονται: «Θα πάρουμε αυτή τη νότα από άλλο σημείο, θα το διορθώσει και λίγο ο ηχολήπτης...». Μου αρέσει πολύ η τεχνολογία, ίσως όμως ο τρόπος που χρησιμοποιείται, κόβει λίγο από τη φαντασία και τη δημιουργικότητα. Ας πούμε, όσον αφορά στον τρόπο που ακούμε μουσική, είναι πολύ ωραίο που μπορείς να έχεις ένα τόσο μεγάλο δείγμα από το youtube και τις πλατφόρμες. Όμως, πολύ δύσκολα κάποιος μπορεί να περιηγηθεί σωστά. Καθοδηγείται στο τι θα ακούσει γιατί, όπως και να το κάνουμε, το sponsored περιεχόμενο είναι στα πάνω του. Η τεχνητή νοημοσύνη μπήκε απότομα στη ζωή μας και σίγουρα θα έχει επιπτώσεις και στο πνευματικό δικαίωμα.

Θ.Α.: Δημιουργείτε ολοκληρωμένες ενότητες - άλμπουμ, σε μια εποχή που δεσπόζει το μεμονωμένο hit. Χρειάζεται επιμονή και αντοχή για κάτι τέτοιο;

Α.Π.: Η μουσική, σε σχέση με τις άλλες τέχνες, άλλαξε πολύ πιο γρήγορα φορείς ήχου. Ο δίσκος έγινε κασέτα, η κασέτα έγινε cd και μέσα σε πολύ λίγο καιρό δεν υπάρχει τίποτα απ' όλα αυτά πια. Είναι μια ηλεκτρονική πληροφορία που μπορούμε να τη βρούμε παντού. Αυτό έρχεται σε συνδυασμό με τη σημερινή ζωή η οποία είναι πολύ γρήγορη και ακολουθεί πιο πολύ τη φόρμα του τραγουδιού και του εφήμερου hit. Πολλοί λίγοι θα διαλέξουν τη μουσική που

θα ακούσουν στο youtube. Οι περισσότεροι θα αφήνουν τις λίστες αναπαραγωγής να τους πηγαίνουν τυχαία. Νομίζω ότι οι δημιουργοί πρέπει να ακολουθούν αυτό που τους διατάζει το «μέσα» τους και όχι να κοιτάζουν πώς θα υπηρετήσουν το σύστημα. Εντέλει, όλο αυτό έχει να κάνει με το τι θέλει να πει ο καλλιτέχνης. Από εκεί ξεκινάμε. Ελπίζω ότι δε θα χαθούν οι άνθρωποι που έχουν το έργο καλά μέσα στο μυαλό τους. Γιατί αυτός ο άνθρωπος δεν ταλαντεύεται. Έχει μια πυξίδα και σου λέει: «Εγώ θέλω να πω αυτό. Μ ακούνε τρεις, δεκατρείς, χίλιοι τρεις; Δεν έχει σημασία, εγώ θέλω να πω αυτό.»

Θ.Α.: Μπαίνουν εμπόδια σε αυτή τη διαδικασία; Το τόσο επιτυχημένο τραγούδι σας «Θα πάρω φόρα», για παράδειγμα, η εταιρεία το είχε απορρίψει αρχικά...

Α.Π.: Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η εταιρεία είχε απορρίψει ένα ολόκληρο άλμπουμ το οποίο είχε 10 κομμάτια και το *Θα πάρω φόρα* ήταν μέσα σε αυτά. Όταν μας είπαν ότι δεν είναι καλό, εμείς δεν τους είπαμε: «Εντάξει. Θα σας δώσουμε κάτι άλλο.». Τους είπαμε: «Δεν πειράζει. Δε θα το βγάλουμε τώρα.». Δεν προσπαθήσαμε δηλαδή να τους ικανοποιήσουμε δίνοντάς τους άλλα κομμάτια. Εμείς αισθανόμασταν ότι είχαμε δώσει όλο μας το «είναι», όλη μας την προσοχή και τη δημιουργικότητα σε εκείνο το άλμπουμ. Ξεκινήσαμε, λοιπόν, να παίζουμε αυτά τα κομμάτια ζωντανά. Τότε, παίζαμε στον «Σταυρό του Νότου» με τον Διονύση Τσακνή που του άρεσε πάρα πολύ το συγκεκριμένο τραγούδι και μας ενθάρρυνε. Έτσι, όταν βρισκόμασταν στη Θεσσαλονίκη, το παίξαμε στην εκπομπή του «Ράδιο Αρβύλα». Δύο βράδια μετά, έγινε το τραγικό γεγονός με τον Αλέξη Γρηγορόπουλο που «έφυγε» με τόσο κακό τρόπο. Ξαφνικά, ακούγαμε το κομμάτι παντού, χωρίς να είναι δισκογραφημένο. Η εταιρεία μάς «έφαγε» στα τηλέφωνα για να κυκλοφορήσει το τραγούδι αμέσως και τους απαντήσαμε με email ότι δεν πρόκειται να καπηλευτούμε σε καμία περίπτωση τα όσα είχαν γίνει. Αποφασίσαμε να βγάλουμε τον δίσκο μετά από έξι μήνες, όταν πια είχαν ξεφουσκώσει όλα αυτά. Το *Θα πάρω φόρα* έχει περισσότερους στίχους από όσους διαλέξαμε να μπουν τελικά. Είναι γραμμένο

από τον αδερφό μου για τους φίλους μας οι οποίοι κρύβανε σελίδες από το βιογραφικό τους για να βρουν μία δουλειά. Είναι γραμμένο για μία Ελλάδα η οποία σε πνίγει. Περιγράφει έναν τύπο ο οποίος κάθεται σε ένα γραφείο, δεν είναι καθόλου δημιουργικός, έχει σκάσει, αισθάνεται ότι η Ελλάδα τον έχει καπελώσει και φαντάζεται ότι αν βγει έξω, θα γίνει χαμός. Κάτι, που τελικά δεν κάνει ποτέ. Δεν είναι προτροπή βίας δηλαδή. Είναι όμως ένα τραγούδι κοινωνικό και πολιτικό.

Θ.Α.: Πάντα σας ενδιέφερε το πολιτικό και κοινωνικό τραγούδι;

Α.Π.: Ναι, από την αρχή. Το *Να σε δω να γελάς*, για παράδειγμα, είναι και αυτό κοινωνικό. Επίσης, είχαμε πάντα κομμάτια που ασχολούνται με το περιβάλλον. Τέτοια τραγούδια κάνουν όσοι έχουν μία στάση ζωής κοινωνική και πολιτική. Όσοι εξυπηρετούν το σύστημα θα ασχοληθούν με πιο εφήμερα ζητήματα. Όχι ότι το θέμα της αγάπης είναι κάτι με το οποίο δεν πρέπει να ασχοληθούμε. Είναι και αυτό στη ζωή μας. Αλλά δεν είναι μόνο αυτό η ζωή μας. Εμείς δισκογραφούμε με ό,τι μας απασχολεί: ένας έρωτας ή αυτό που συμβαίνει στον πλανήτη μας ή πίεση που ασκείται στο κοινωνικό μας σύνολο.

Θ.Α.: Αισθάνομαι ότι κάτι που σας «ταλαιπωρεί» ως θέμα και εκφράζεται στιχουργικά, είναι η ανάγκη να κοιτάξουμε πίσω από την γυαλιστερή επιφάνεια των φαινομένων[1], πίσω από τη «ρεκλάμα»[2] και το «φτιασίδωμα»[3], να δούμε τι «κρύβουμε κάτω απ' τη σκουριά μας αν την ξύσουμε».[4] Ισχύει;

Α.Π.: Ισχύει. Ένα άγχος που μας «ταλαιπωρεί», όπως λες κι εσύ, είναι το κατά πόσο βρίσκουμε και τους εαυτούς μας μέσα στα λάθη τα οποία μας έχουν οδηγήσει σε καταστάσεις που δε θέλουμε, το κατά πόσο οι ίδιοι «σηκώνουμε το χαλί» και ψάχνουμε από κάτω. Ποτέ δεν ήμασταν της λογικής του «φταίνει οι άλλοι» αλλά θέλαμε να ψάχνουμε το τι φταίει. Στο *Τι είναι κράτος*, ας πούμε, οι εξαιρετικοί στίχοι της Νίκης Παπαθεοχάρη μας άρεσαν πάρα πολύ γιατί σαρκάζουν το πολιτικό σύστημα αλλά ταυτόχρονα και την κοινωνική συμπεριφορά του ίδιου του πολίτη. Γι' αυτό σε ένα σημείο λέει πολύ ωραία: *Αντί να αλλάζεις το ζυγό σταμάτα να 'σαι βόδι*. Θα κουνήσω λοιπόν το χέρι στην κυβέρνηση, θα είμαι ενεργός να κάνω τα παράπονά μου αλλά θα αλλάξω και τις συνήθειές μου, δε θα «βγάζω την ουρά μου απ' έξω». Τι μπορώ να κάνω για αυτή την κοινωνία; Μπορώ να βοηθήσω τον διπλανό μου ή μια ομάδα ανθρώπων; Ξέρεις, θεωρώ ότι είμαστε ευλογημένοι με τη μουσική μας, αφού μέσα από τη συναναστροφή και την επικοινωνία με το κοινό στις συναυλίες, μπορούμε να καταλάβουμε αν μοιραζόμαστε τις ανησυχίες μας. Θεωρούμε ότι είναι χρέος αυτού που έχει το βήμα, να έχει το άγχος του «Τι λέω;», «Πώς το λέω;», «Έχω ψάξει καλά αυτό που λέω;», «Είμαι έτοιμος για την αντίδραση; Και αν αυτή είναι αρνητική, μπορώ να κάνω το διάλογο;».

Θ.Α.: Και πέρα από την επαφή με τον κόσμο, φαίνεται ότι επιδιώκετε και την επαφή με άλλους καλλιτέχνες μιας και κάνετε συχνά συνεργασίες. Είναι βασικό ζητούμενο για εσάς;

Α.Π.: Ω ναι! Ήταν ζητούμενο πριν ακόμα αποκτήσουμε δισκογραφία. Πρέπει να σου πω ότι όλες οι συμπράξεις μας με άλλους καλλιτέχνες δεν είναι «μαγείρεμα» εταιρειών αλλά δικά μας τηλεφωνήματα σε αυτούς. Στο δεύτερο

δίσκο, είχαμε μία συμμετοχή του Ορφέα Περίδη που ήταν ο πρώτος που συνεργάστηκε μαζί μας και βοήθησε πάρα πολύ γιατί ασχολήθηκε, μας είπε τη γνώμη του. Θεωρούμε απαραίτητο να λαμβάνεις υπόψιν σου όλο σου τον περίγυρο, να αναζητάς την επαφή, να έχεις ανοιχτά τα αυτιά σου στο τι θα σου πουν - ειδικά κάποιιοι που έχουν αφήσει παρακαταθήκη στο ελληνικό τραγούδι. Οι πρώτοι που ακούνε ένα καινούργιο μας τραγούδι ή άλμπουμ είναι η μουσική μας οικογένεια: οι μουσικοί, οι τεχνικοί και οι φίλοι που θεωρούμε ότι κάνουμε μουσική επειδή ακούσαμε τα κομμάτια τους. Θέλουμε να φαίνεται μέσα από τον τρόπο που δισκογραφούμε ότι ο Αλέξανδρος και ο Γιώργος έχουν ακούσει Μελίνα Κανά, Ορφέα Περίδη, Γιάννη Σπάθα κ.α. Φυσικά, για τις διασκευές που κάνουμε σε μεγάλα έργα, παίρνουμε πάντα τις συμβουλές και τη συγκατάθεση του συνθέτη.

Θ.Α.: Υπάρχει μεγαλύτερο άγχος στην τελευταία περίπτωση;

Α.Π.: Βέβαια! Συγκεκριμένα με το Μίκη Θεοδωράκη, είχαμε άγχος γιατί είχαμε βάλει το *Της Αγάπης Αίματα* στο *The Electro Project* και ήμασταν πολύ πειραματικοί. Τελικά ο ίδιος μας είπε ότι θα μπορούσαμε να έχουμε «πειράξει» το τραγούδι ακόμα περισσότερο! Ήταν απίστευτος! Οι συνεργασίες μάς σμιλεύουν και μας κάνουν να αισθανόμαστε μέρος μιας οικογένειας. Δεν είμαστε άνθρωποι του «εγώ». Είμαστε άνθρωποι της συνεργασίας, της ομάδας...

Θ.Α.: Μία από τις συμπράξεις σας ήταν με τον Λαυρέντη Μαχαιρίτσα στον οποίο κάνετε και αφιέρωμα. Ποια η σχέση σας μαζί του;

Α.Π.: Ο Λαυρέντης είναι ένα πολύ ιδιαίτερο κομμάτι, πρώτα απ' όλα γιατί ήρθε το τηλεφώνημά του πολύ νωρίς στην καριέρα μας. Είχαμε κυκλοφορήσει το δεύτερο άλμπουμ όταν μια μέρα χτύπησε το τηλέφωνο και ήταν ο Λαυρέντης Μαχαιρίτσας κάνοντάς μας πρόταση να είμαστε μαζί στην καλοκαιρινή περιοδεία. Δε ξέραμε από πού μας ήρθε! Το πώς επικοινωνείς τα κομμάτια σου με το κοινό και το πώς κάνεις βόλτα όλη την Ελλάδα σε πολύ μεγάλες σκηνές - κάτι που δεν είχαμε κάνει μέχρι τότε - ήταν ένα πραγματικό σχολείο μαζί του. Ο Λαυρέντης μας πίστευε, αγχωνόταν και αυτός μαζί μας, μας καμάρωνε. Συνεργαστήκαμε πολλές φορές και για μεγάλα διαστήματα. Μπορώ να πω ότι ήταν σαν «καλλιτεχνικός μπαμπάς» μας. Ο χαμός του ήρθε πολύ απότομα και πριν από μία ακόμα συνεργασία που είχαμε στα σκαριά μαζί του και με τον Νίκο Πορτοκάλογλου αλλά τελικά έγινε «τιμής ένεκεν» μόνο με τον Νίκο. Έχουμε αναλάβει ένα πολύ ενεργό κομμάτι στα αφιερώματα, λόγω του ότι θεωρούμε τον Λαυρέντη οικογένεια, είναι συνδυασμένος με όλη μας τη μουσική πορεία. Ένα μέρος των εμφανίσεων μας είναι η παρουσίαση τραγουδιών μόνο του Λαυρέντη, στις οποίες συμμετέχει ο Διονύσης Τσακνής και σε κάποιες άλλες, πολλοί ακόμα καλλιτέχνες.

Θ.Α.: Έχετε γράψει όμως μουσική και για την οθόνη αλλά και το θέατρο, όπως τώρα τελευταία για την παράσταση «Τι είδε ο μπάτλερ;». Πώς είναι αυτή η εμπειρία;

Α.Π.: Η μουσική για το θέατρο και τον κινηματογράφο είναι μια αγαπημένη διαδικασία. Η «κατά παραγγελία» δημιουργία ενεργοποιεί ένα κομμάτι του ανθρώπου που δεν ενεργοποιείται από τον εαυτό του. Επίσης, όπως σου είπα, είμαστε άνθρωποι της ομάδας και στο θέατρο, όπως και στον κινηματογράφο, υπάρχει μία μεγάλη ομάδα που συνδυάζει όλες τις τέχνες. Θα μιλήσεις με τον σκηνογράφο, τον φωτιστή κ.ο.κ. για το πότε υπάρχει μια σημαντική στιγμή στο έργο, τι θα πρέπει να τονιστεί, ποιο συναίσθημα, τι ηχόχρωμα θα δώσουμε...

Θ.Α.: Είναι δύσκολο να υπηρετήσεις το όραμα ενός άλλου δημιουργού;

Α.Π.: Εμείς το απολαμβάνουμε αυτό! Στους δικούς μας δίσκους έχουμε την ελευθερία να κάνουμε αυτό που έχουμε στο μυαλό μας, να εξωτερικεύουμε τα συναισθήματα και τις ιδέες μας. Αλλά και όταν μπαίνουμε σε συγκεκριμένη ρότα είναι κάτι που δε μας περιορίζει. Ίσα ίσα, το απολαμβάνουμε γιατί με τη σύμπραξη προκύπτουν άλλες δημιουργίες. Για παράδειγμα το *Ταξιδεύω το εγώ μου* ήταν γέννημα της σύμπραξης με τους ηθοποιούς από το ΚΘΒΕ στη σειρά *504 Χιλιόμετρα Βόρεια της Αθήνας* και αυτή η νεανική αψάδα, η ενέργεια αλλά και το σενάριο μάς τροφοδότησαν με τέτοιο τρόπο που αυτό το τραγούδι δε θα έβγαινε αλλιώς.

Θ.Α.: Ασχολείστε και με την ορχηστρική μουσική...

Α.Π.: Κυκλοφορήσαμε στο Spotify, έναν δίσκο που είναι μόνο ορχηστρικός. Είναι ελληνικοί ρυθμοί με μοντέρνα αρμονία και παραδοσιακά όργανα από όλο τον πλανήτη. Συμμετέχει ο Al Di Meola, ο Haig Yazdjian και ο Πετράκης Λούκας – Χαλκιάς (ο εγγονός του Πετρολούκα Χαλκιά). Μπορεί το τραγούδι στις μέρες μας να έχει τη «μερίδα του λέοντος» και πολλές φορές να συγχέουμε ένα μουσικό κομμάτι με το τραγούδι, όμως ο τρόπος που εκφράζεται ένα μουσικό όργανο, μία μελωδική γραμμή ή δέκα νότες στη σειρά με το ρυθμό τους και την τονικότητά τους έχουν κι αυτά κάτι να σου πουν. Πάντα γράφαμε ορχηστρική μουσική και γι' αυτό μας αρέσει τόσο πολύ το θέατρο και ο κινηματογράφος, αφού μας δίνουν μεγάλα μουσικά μέρη για να μπορούμε να δημιουργήσουμε.

Θ.Α.: Το κοινό είναι δεκτικό σε νέα ερεθίσματα;

Α.Π.: Ο λαός είναι πάντα - κι ας μη μας φαίνεται - πολύ δεκτικός σε νέα ερεθίσματα. Πολλές φορές, βλέπουμε ότι θεωρεί «κουλτουρέ» κάτι που εντέλει δεν είναι και τόσο «κουλτουρέ». Η πολιτεία, η εκάστοτε κυβέρνηση, ο δήμος με τα πολιτιστικά του προγράμματα θα έπρεπε να νοιάζονται, και να παρουσιάζουν καθημερινά στο λαό τη μουσική κληρονομιά μας όπως και όλα τα είδη της τέχνης. Αντίθετα, βλέπουμε ότι οι επιλογές ενός δημοτικού

συμβουλίου π.χ. για μια χριστουγεννιάτικη γιορτή σε μια πλατεία, είναι η διασκέδαση πίστας και τα τραγούδια που μιλάνε για εγκληματικότητα με σεξιστικά υπονοούμενα γίνονται τελικά μέρος πολιτιστικών καλοκαιρινών εκδηλώσεων. Δεν έχω τίποτα με τη διασκέδαση ούτε με αυτούς που βγάζουν τέτοιου είδους τραγούδια. Όμως, χρειάζεται το φίλτρο και η πρόταση εκ μέρους του κράτους. Το πρώτο πράγμα που θα έπρεπε να σκέφτεται ένας υπεύθυνος στο υπουργείο πολιτισμού ή στα πολιτιστικά ενός δήμου είναι: «Τι τροφή θα δώσουμε στο λαό μας;». Κάτι τέτοιο δε συμβαίνει και, παρόλο που είμαι γενικά αισιόδοξος, δε βλέπω να διορθώνεται.

Θ.Α.: Τι άλλο ετοιμάζετε αυτή την περίοδο;

Α.Π.: Την περίοδο του κορωνοϊού, βλέπαμε πολλούς που ήταν δημιουργικοί αλλά εμάς μας καθήλωσε. Βεβαίως, διαβάσαμε και ακούσαμε πάρα πολλά καινούργια πράγματα. Έχουμε μάθει όμως από μικροί ότι μαγειρεύουμε κάτι για να καθήσουμε όλοι μαζί στο τραπέζι και να το σερβίρουμε. Ετοιμάζουμε δηλαδή κάτι με σκοπό να το παρουσιάσουμε στο κοινό και το γεγονός ότι δεν είχε αποδέκτες, μας κόμπλαρε. Τώρα είμαστε σε ένα άλλο επίπεδο. Έχουμε μαζέψει πολύ υλικό, έχουμε τροφοδοτηθεί από το κλίμα που υπάρχει στις συναυλίες και έχουμε μπει με όρεξη στο στούντιο!

[1] «Η ιστορία μας κρυμμένος θησαυρός και η αγωνία μας για ότι απλά γυαλίζει»: στίχοι από το τραγούδι *Ιστορία δίχως τέλος*.

[2] «Αυτόν τον κόσμο θέλω, στην αγκαλιά του να κλείνει το τραύμα, να `ναι το βρέφος στο πρώτο του κλάμα κι όχι ρεκλάμα... όχι ρεκλάμα...»: στίχοι από το τραγούδι *Αυτόν τον κόσμο θέλω*.

[3] «Αν βγάλεις το φτιασίδωμα θα δεις τι είναι κράτος»: στίχοι από το τραγούδι *Τι είναι κράτος*.

[4] «Τι κρύβεις κάτω απ' τη σκουριά σου αν τη ξύσεις, ένα άδειο βλέμμα σε μια οθόνη ο σκοπός»: στίχοι από το *Οι μεγάλες σου στιγμές*.

[5] Πρόκειται για το άλμπουμ *Landscape* και μπορείτε να το ακούσετε [εδώ](#)

